

Her er noen av temaene du kan lese mer om:

Ambassadøren har ordet:
«Norsk engstelse for post-direktivet» s. 2

Stortingspresident med blick mot Europa s. 3

Store mengder fisk i havet? s. 4

Vellykket utvidelsesseminar s. 5

Personvern på dagsorden i EU s. 5

Kortnytt s. 6

Redaksjonen avsluttet 2/06 2009

Stortingspresident med blick mot Europa

Regjeringen har klart å etablere en mer aktiv europa-politikk, men europadebatten har uteblitt, sier stortingspresident Thorbjørn Jagland. Han tror en islandsk EU-søknad kan gjøre noe med det.

Se side 3.

Stortingspresident Thorbjørn Jagland.

Norsk engstelse for postdirektivet

ved at staten gjennom konsesjonsvilkårene sikrer grunnleggende posttjenester også i distriktene. Ifølge postdirektivet kan dette også sikres ved at staten kjøper nødvendige tjenester fra noen av markedets aktører. Hvis det for eksempel viser seg spesielt dyrt å levere post i deler av landet, kan staten eventuelt gi ekstra kompensasjon for å sikre posttilbudet også her.

EUs tredje postdirektiv, som konkurranseutsetter distribusjon av brev under 50 gram, har ført til en merkelig diskusjon i Norge. Diskusjonen kan minne om oppstandelsen vi så rundt tjenstedirektivet. Samferdselsminister Liv Signe Navarsete har antydnet at hun ønsker å avvise direktivet, etter som det vil kunne «forandre en del av grunnlaget for det norske velferds-samfunnet». Dette låter dramatisk. De øvrige deltakerne i debatten er først og fremst Posten Norge, fagforeningene og Nei til EU. Nordmenn flest synes å være like lite interessert i postdirektivet som i tjenstedirektivet.

Det er kanskje ikke så rart at Posten Norge nødig vil gi slipp det som gjenstår av monopolet. Ei heller er det overraskende at Nei til EU utnytter enhver mulighet til å kreve «veto». Likeledes er det forståelig at fagforeningene er bekymret; enhver konkurranseutsetting innebærer selvsagt en risiko for at en del medlemmer i monopolet blir stående uten jobb.

Det som derimot er pussig, er at ingen av deltagerne i den norske debatten trekker inn erfaringer fra Sverige og Finland, som begge konkurranseutsatte posttjenestene allerede i 1993. Noe som heller ikke nevnes i norsk debatt er at direktivet faktisk pålegger medlemslandene å sikre et godt posttilbud i hele landet. Dette kan gjøres

I Sverige tilbyr Posten riskdekkende posttjenester uten noen ekstra statlig kompensasjon. Akkurat som i Norge forsøker Posten AB å opprettholde servicetilbudet gjennom å samarbeide med matvarekjedene. Ifølge den siste kundeundersøkelsen foretatt av svenske Posten AB er 90 % av privatkundene og 75 % av bedriftene på landsbygda fornøyd med posttilbudet. Jeg vil tro at disse tallene er høye internasjonalt sett, og det er ikke minst definitivt bedre enn hva det Kungliga Postverket oppnådde før omleggingen. Både i Norge og Sverige finnes det uavhengige reguleringsmyndigheter som har til oppgave å overvåke kvalitet og servicenivået.

I Sverige har liberaliseringen fått støtte i fagbevegelsen og samtlige politiske partier, med unntak av Vänsterpartiet. Posten har effektivisert og redusert antall ansatte, men sysselsettingen i postsektoren sett under ett har ikke gått tilbake. Det er heller ingen negativ effekt på lønnsnivået. Ansatte i ulike postforetak er organisert i ett og samme fagforbund, som selvsagt ikke aksepterer forskjellige dårligere vilkår enn det Posten betaler.

Posten er lønnsom og man har lykkes med å markedstilpasse seg, blant annet til konkurransen fra elektronisk handel og krav fra netthandelen. De største problemene med konkurranse-

utsettingen i EU har vært dens begrensede effekt i markedet. Det er vanskelig for nye aktører å etablere seg på de nasjonale markedene, spesielt på grunn av at de tidligere monopolene dominerer sterkt.

Sverige var et av de første land som liberaliserte sitt postvesen, men fortsatt har konkurrentene, og da først og fremst norskeide Citymail, kun 9 % markedsandel. I flertallet av medlemslandene har konkurrentene en markedsandel på under 2 %. Bakgrunnen for dette kan være juridiske og byråkratiske hindre. Det kan også skyldes manglende tilgang på infrastruktur (som for eksempel postbokser) og at de statlige postselskapenes virksomhet nyter godt av momsfritak.

Jeg skal ikke påstå at gjennomføringen av postdirektivet ikke kan føre til mulige problemer, men de er neppe av den art og det omfang som nevnes i norsk debatt, og mye kan løses gjennom riktig lovgivning.

Europakommisjonens nettside om posttjenester: http://ec.europa.eu/internal_market/post/index_en.htm

Percy Westerlund

Stortingspresident med blikk mot Europa

Stortingspresident Thorbjørn Jagland skulle gjerne sett en større norsk debatt om europeiske spørsmål. Men fraværet av debatt har samtidig ført til et lavere konfliktnivå i EU-spørsmålet, mener han.

Positiv utvikling

– Jeg vil si at forholdet mellom EU og Norge har utviklet seg veldig positivt de senere årene. EU ser på oss som et nyttig og vennligsinnet land. Og i det norske politiske miljøet har det også gått i riktig retning.

– På hvilken måte?

– De fleste ser nytten av EU, og du har ikke lenger denne aggressive argumentasjonen for eller imot. I forbindelse med folkeavstemningene kunne man høre at EU var en trussel for miljøet, en trussel for de fattige og en trussel mot verdensfreden. Slike utsagn hører man ikke lenger. Et enstemmig Storting har to ganger uttalt at EU er bra for Europa og bra for Norge, og Stortinget har jo også bevilget penger til EU-utvidelsen. Man bevilger ikke penger til en klubb man ikke liker eller er uenig med.

Berøringsangst?

– Enkelte har ment at norske politikere har en viss berøringsangst i forhold til EU-relaterte saker. Er du enig i det?

– Det er både sant og ikke sant. Det er sant i den forstand at man frykter en ny medlemskapsdebatt. Men man ser også det motsatte – nemlig at alle politikere på Stortinget og i regjeringen er svært opptatt av å reise til Brussel. Det avspeiler at man ser hvor viktig det er å jobbe opp mot EU. I Brussel har de nesten problemer med å ta imot alle som kommer...

– Regjeringen har lagt opp til en svært aktiv europapolitikk. Virker den?

– Ja, det vil jeg si. Det har vært en voldsomt stor aktivitet, og det er klart at man gjør seg mer gjeldende i Brussel. Et godt eksempel er nordområdepolitikken, som har gitt store resultater. Når det gjelder målsetningen om å skape mer debatt, har man ikke lykkes like godt. Men man kommer ikke i gang med en skikkelig debatt hvis hovedspørsmålet om medlemskap ikke settes på dagsorden.

Ny situasjon på Island

– Hva skal til for å få en mer aktiv debatt?

– For å få en ny debatt må det først oppstå en ny situasjon. Det er klart at det som skjer på Island kan være en slik situasjon. En islandsk EU-søknad vil berøre hele EØS-avtaleverket, og det vil også berøre fiskeripolitikken. Det er rart hvis det går upåaktet hen i Norge, men utfallet er likevel uklart.

– Mye tyder på at Norge vil fortsette å stå utenfor EU i overskuelig fremtid. Hva mener du er den største fordelene og den største ulempene ved utenfor-skapet?

– Jeg må nok innrømme at fiskeripolitikken var et gyldig argument mot medlemskap. Det har vært lettere å opprettholde en fornuftig ressursforvaltning utenfor EU, noe som er et tankeors. Både i landbrukspolitikken og fiskeripolitikken har vi en større frihetsgrad utenfor enn innenfor EU.

– Og den største ulempen?

– Ulempen er åpenbart at vi ikke har innflytelse over lovgivningen vi selv må følge. Vi frykter å få klubben på oss hvis vi ikke følger reglene til punkt og prikke. Som EU-medlem ville det vært lettere å jenne til og tilpasse reglene. Som utenforland må vi faktisk være mer katolske enn paven.

Til Europarådet?

– Du er kandidat til stillingen som generalsekretær i Europarådet. Hvordan ser du på forholdet mellom Europarådet og EU?

– Europarådet har spilt – og spiller – en betydelig rolle. Europarådet er viktig fordi organisasjonen setter standarder for menneskerettigheter og demokrati. Uten dette ville en integrasjon og utvidelse av EU vært vanskelig. Og det er tross alt 20 land i Europa som ikke er med i EU.

– Hvis du blir valgt til ny generalsekretær i Europarådet, hva vil du spesielt jobbe for?

– Jeg vil jobbe for et sterkere samarbeid mellom Europarådet og EU. Det er viktig at organisasjonene utfyller hverandre og ikke dupliserer hverandre. Dynamikken mellom de to er derfor viktig.

– Et siste spørsmål på tampen – vil EU noen gang få fredsprisen?

– He, he. Etter at jeg ble leder av Nobelkomiteen kan jeg ikke svare på slike spørsmål. Men alle vet jo hva jeg før har ment om dette...

Store mengder fisk i havet?

av Joe Borg, EUs fiskerikommissær

Hvorfor europeisk fiskeri trenger en håndsrekning – og hvorfor vi er nødt til å gjøre det ordentlig denne gangen.

Forestill deg en situasjon hvor fiskeriet er levedyktig og fiskerne føler seg trygge. En situasjon hvor fiskerne har passe lønn, og hvor de yngre generasjoner igjen begynner å se på fiskeri som en pålitelig inntektskilde. En situasjon hvor vi kan utnytte havets ressurser uten frykt for å ødelegge dem for alltid...

Dette er min drøm for den europeiske fiskerinæringen i, la oss si 2020. Selv om det er gjort fremskritt i retning av dette scenariet siden den siste reformen av den felles fiskeripolitikken i 2002, så er vi faktisk ikke kommet i mål ennå. Hvis vi ønsker å bevare fiskeriet, må vi endre måten vi fisker på. Og vi har ikke lang tid på oss.

I motsetning til nevnte drøm er dagens virkelighet en ganske annen. Ni av ti fiskebestander i EU er overfisket, og en tredjedel av disse er i en foruroligende dårlig tilstand. To tredjedeler av Europas forbruk av fisk må i dag importeres. Sektoren har lav inntjening og er avhengig av subsidier for å klare seg. Hvordan er vi havnet i en slik situasjon? Forklaringen er relativt enkel. Europas fiskeflåter er så store at de kan fiske mye mer enn fiskebestandene tåler. Teknologien gjør oss hele tiden mer effektive - eller mer dødbringende om man vil. Det er klart at når fisken først er fisket kan den ikke lenger formere seg. Den resterende fisken produserer mindre yngel enn tidligere, og slik minsker fiskebestanden. Samtidig opplever fiskerne at de kan fange færre fisk, og at fortjenesten synker. Forståelig nok tyr de derfor til avansert teknologi i et forsøk på å fange mer fisk.

Fiskerikommissær Joe Borg i et møte med fiskeriminister Helga Pedersen.

Politikerne kommer under økt press fra næringen og introduserer løsninger som øker fangstmulighetene på kort sikt. Problemet er at de ikke sørger for at fiskerisektoren får en bærekraftig fremtid. Hvis man i tillegg ser på den nåværende globale økonomiske krisen og prisstigningen på drivstoff, er situasjonen svært alvorlig. Fiskerne og kystsamfunnene er blant de første som rammes, men i lengden får det konsekvenser for oss alle.

Min konklusjon er at vi er nødt til å foreta en grundig gjennomgang av den felles fiskeripolitikken i EU. Vi har ikke råd til å lage enda en reform som vil være foreldet om fem år. Denne gangen er vi nødt til å gjøre det riktig. Hvis reformprosessen virkelig skal være nyskapende, må vi stille spørsmål ved noen av våre grunnleggende antagelser. Mekanismene og prinsippene som vi har basert oss på inntil nå må gjennomgås på nytt.

Hvis vår fremtidige politikk skal holde langt inn i det 21. århundre, må den baseres på tre målsettinger: For det første må økologisk bærekraft være utgangspunktet, og økonomisk og sosial gevinst resultatet – ikke omvendt. For det andre må lovgivningen bli enklere, og det må bli billigere og lettere å gjennomføre den. Dette betyr blant annet at beslutninger tas nærmest mulig dem som berøres. For det tredje må vi ta konsekvensen av at fisken svømmer på tvers av verdenshavene og lever

i ett økosystem. Vi er nødt til å se forbi EUs grenser og fremme ansvarlig fiskeri i hele verden.

Med disse overordnede målene som utgangspunkt ønsker vi en åpen debatt om hvordan den europeiske fiskerinæringen skal se ut i fremtiden. Rent konkret kan alle fra nå og frem til 31. desember delta i Europakommisjonens nettbaserte høring. Alle oppfordres til å komme med nye ideer og innspill. Jeg lover en bred, ikke-forutinntatt debatt som skal belyse alle aspekter ved politikken. Og jeg håper på engasjerte innlegg, også fra det sivile samfunn. Vi ønsker innspill fra alle med visjoner, forslag og ideer. En så ambisiøs reform kan ikke gjennomføres uten dem. Vi ønsker også innspill fra norske interessenter, ikke minst fordi vi også ser til Norge for å hente inspirasjon når vi jobber med å utvikle fremtidens fiskeripolitikk i EU.

Vi står foran et valg. Vi kan enten se bort fra argumentene for en bærekraftig utvikling, og ende opp med et utarmet havmiljø, en truet fiskerinæring og et ustabil marked for fisk. Eller vi kan jobbe for å bevare fiskebestandene og omstrukturere våre fiskerier. Da vil bransjen om noen år være styrket, kystregionene vil få en mer variert økonomi og forbrukerne vil få mer fisk på bordet. Jeg vil anbefale det siste, som er en løsning der alle kan gå seirende ut.

Høringens hjemmeside:
<http://ec.europa.eu/fisheries>

Fra venstre til høyre: Elisabeth Walaas, Jan Egeland, Pavel Svoboda, Sven Mikser.

1. mai 2009 var det fem år siden EU fikk ti nye øst- og sentraleuropeiske medlemsland. I forbindelse med dette jubileet var Delegationen med å arrangere en paneldebatt, der politikere fra de nye medlemslandene diskuterte medlemskapets betydning så langt. Arrangementet var svært vellykket, og rundt

170 tilskuere hadde møtt opp på Litteraturhuset for å overvære diskusjonen.

Paneldebatten, med Jan Egeland som ordstyrer, tok for seg både de økonomiske aspektene av medlemskapet samt utenrikspolitiske spørsmål, der de nye medlemsstatenes forhold til Russland og USA ble tatt opp. Statssekretær i UD, Elisabeth Walaas, var også med i panelet og kommenterte temaene fra et norsk perspektiv.

De østeuropeiske deltagerne la bl.a. vekt på at deres hjemmemarkeder i

løpet av de fem årene hadde blitt betydelig integrert i det interne markedet, og at dette kan ha døyvet effektene av finanskrisen. De var også tydelige på at tette transatlantiske bånd de siste årene ikke var en motsetning til et aktivt bidrag til europeisk utenrikspolitikk. Paneldeltakerne var også enige om betydningen av et godt forhold til Russland, og diskuterte erfaringene med nabolandet i øst.

Les mer om EUs utvidelser her:

http://ec.europa.eu/enlargement/index_da.htm

Personvern på dagsorden i EU

EUs direktiver om databeskyttelse innen elektronisk kommunikasjon krever at medlemslandene sikrer fortrolig kommunikasjon, og at datafangst og overvåkning forbys med mindre brukeren har gitt tillatelse. Direktivenes formål er å skape balanse mellom et høyt beskyttelsesnivå for den enkeltes privatliv og behovet for utveksling av personopplysninger.

EUs kommissær for informasjonssammenheng, Viviane Reding, publiserte nylig en filmsnutt på sin hjemmeside, der hun forsikrer at Kommisjonen følger nøye med på utviklingen innen dette området.

– Reglene i EU om datasikkerhet er krysstallklare. Bruk av personopplysninger skal kun skje etter at et samtykke er gitt. Vi kan ikke gi opp dette grunnleggende prinsippet. Jeg er ikke redd for å handle raskt dersom EU-landene ikke oppfyller sine forpliktelser, sier Reding.

I Norge er også debatten om sikring av personvernet på dagsorden. Blant annet har sikkerheten rundt elektroniske pasientjournaler vist seg å være langt fra god nok i følge det norske Datatilsynet.

Kommisjonen følger nå nøye med på om medlemslandene gjennomfører tiltak

slik at den enkeltes personvern blir godt nok ivaretatt.

– EU-borgere skal ha rett til å kontrollere hva deres personopplysninger blir brukt til. Den teknologiske utviklingen gjør det lettere å bruke og misbruke personopplysninger. Dette må en ta høyde for med effektiv lovgivning, sier Reding.

Les mer om EU og personvern her:

http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/index_en.htm

EU satser på små- og mellomstore bedrifter

I følge Kommisjonen er mindre bedrifter spesielt kreative og løsningsorienterte og dermed selve nøkkelen til å komme ut av den nåværende økonomiske krisen. EU valgte derfor å lansere den første SMB-uka fra 6.–14. mai 2009 med det formål å promotere entreprenørskap og informere om finansordninger for små- og mellomstore bedrifter. På syv dager ble mer enn 1000 begivenheter organisert i 35 forskjellige land i EU. Målsettingen for EUs SMB-politikk for 2007–2013 er at hele 475 000 bedrifter skal få hjelp. Dette har norske bedrifter også mulighet til å nyte godt av via Enterprise Europe Network.

Dette kan du lese mer om hos Innovasjon Norge:
<http://www.bedriftieu.no/>

Sammen mot arbeidsledighet

Arbeidsledigheten stiger over hele Europa, og felles løsninger er nødvendig.

I forbindelse med en konferanse om sysselsetting som nylig fant sted ble ti konkrete mål for å møte utfordringene med økende arbeidsledighet lagt frem. Blant målene er justerte arbeidstider, omskolering, flere ulønnede praksisplasser, økt

mobilitet på arbeidsmarkedet, tilrettelegging for gründervirksomhet og utveksling av kunnskap og erfaring. Kommisjonen vil bruke disse ti målene som bakgrunn for sitt innspill til toppmøtet i juni. Selv om arbeidsledigheten er liten i Norge sammenlignet med andre EU-land, er dette et tema som også berører oss ettersom vi er en del av det frie marked og Schengen.

Ny internettgilde fra EU

Kan internettleverandøren min se sidene jeg er inne på? Har jeg rett til å vite hvilke opplysninger en internettside har lagret om meg? Hva er konsekvensene av å klikke 'Jeg godtar vilkårene' på en nettside? Er kredittkortnummeret mitt beskyttet når jeg handler på nettet? Dette er noen av spørsmålene «eYou Guide» gir svar på. Dette er et nettbasert oppslagsverk som gir praktiske råd om forbrukeres digitale rettigheter innen EU.

<http://ec.europa.eu/eyou-guide>

Neste års budsjett vedtatt

Kommisjonen har vedtatt et forløpig budsjett på 139 millioner euro for neste år. Budsjettet er i stor grad innrettet for å håndtere finanskrisen, 45 % av budsjettet går derfor til tiltak for økt vekst og sysselsetting. Dette skal oppnås ved å redde jobber og opprette nye stillinger, hjelpe bedrifter og gjenopprette konkurranedyktigheten i EU. Den delen av budsjettet som øker mest, er tiltak mot kriminalitet og terrorisme samt midler for å takle migrasjon. Andre satsingsområder er forskning, transport og energi. Budsjettet blir endelig vedtatt av Europaparlamentet i desember.

Følg med på hva som skjer i EU! Gratis abonnement på elektronisk nyhetsbrev, EU-magasinet og invitasjoner til seminarer og konferanser får du ved å registrere deg på: <http://www.europakommisjonen.no/Publikasjoner/abonnement.asp>

Ansvarlig utgiver: Europakommisjonens delegasjon til Norge og Island • **Redaktør** Joachim Meier Svendsen • **Bidragstere:** Percy Westerlund, Tymon Bugajski, Marit Dønne, Ragnar Semundseth, Ida Holdhus, Linda Maria Johansson, Lars Christian Engen.

Adresse: Pb 1643 Vika, 0119 Oslo • **Tlf.** 22 83 35 83 • **Faks** 22 83 40 55 • **E-post:** europakommisjonen@ec.europa.eu
Kontortid: Hverdager kl. 09.00-16.00, Klingenbergsgaten 7A. **Hjemmesider:** www.europakommisjonen.no - www.eung.no
Europaserveren: www.europa.eu • **Grafisk produksjon:** 07 Gruppen

Innholdet i EU-magasinet gjengir ikke nødvendigvis Europakommisjonens offisielle standpunkter. Ettertrykk tillatt med kildehenvisning. Gratis abonnement. • ISSN: 1500-5275